

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 4Svk/20/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5022200351
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Valašiková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:5022200351.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD., LL.M. a členov senátu prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a JUDr. Vlastimila Pavlikovského, v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): Združenie domových samospráv, o.z., so sídlom Rovniankova 1667/14, 851 02 Bratislava, IČO: 31 820 174, zast.: Tkáč & Partners, s.r.o., so sídlom Hrnčiarska 29, 040 01 Košice, IČO: 53 929 691, proti žalovanému: Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, so sídlom Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina, IČO: 00 151 866, za účasti ďalšieho účastníka konania: 1/ Zberné suroviny Žilina a.s., so sídlom Kragujevská 3, 010 01 Žilina, IČO: 50 634 518, 2/ Mesto Martin, so sídlom Námestie S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-ZA-OOP3-2022/006633-002 zo dňa 6. apríla 2022, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici č. k. ZA-30S/157/2022-170 zo dňa 17. októbra 2024, takto

rozhodol:

- I. Návrh na prerušenie kasačného konania sa zamietá.
- II. Kasačná sťažnosť sa zamietá.
- III. Účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.
- IV. Ďalším účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

I. Konanie na správnom súde

1. Správny súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „správny súd“) rozsudkom č. k. ZA- 30S/157/2022-170 zo dňa 17. októbra 2024 (ďalej aj ako „napadnutý rozsudok“) podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj ako „SSP“) zamietol správnu žalobu ako nedôvodnú.
2. Správny súd v odôvodnení poukázal na to, že správna žaloba obsahovala množstvo všeobecných konštatovaní, ktoré nie sú konkrétnymi námietkami a jeho úlohou nebolo vyhľadávať a dopĺňať konkrétne námietky.
3. Námietku týkajúcu sa nezverejnenia informácií - stanovísk dotknutých orgánov vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú, keďže túto povinnosť zákon EIA príslušným orgánom nestanovuje. Rovnako ani Smernica, ktorá v čl. 6 ods. 2 upravuje zverejňovanie informácií o navrhovanej činnosti, nestanovuje povinnosť aktívne zverejňovať vyjadrenia dotknutých orgánov či verejnosti.
4. K tvrdeniu žalobcu, že medzi podmienky rozhodnutia podľa § 29 ods. 13 zákona EIA neboli zapracované pripomienky vyplývajúce zo stanovísk verejnosti a nebolo vysvetlené, prečo opatrenia navrhované žalobcom neboli uložené, správny súd uviedol, že dané tvrdenie nekorešponduje s obsahom napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej správy a ani s obsahom administratívneho spisu v danej veci. Orgán verejnej správy prvého stupňa nevyhodnocoval pripomienky podané žalobcom ku zmene navrhovanej činnosti, keďže nesplnil zákonné požiadavky pre dosiahnutie postavenia účastníka konania, a to z dôvodu, že žalobca svoje podanie zo dňa 11.08.2021 doručené orgánu verejnej správy prvého stupňa e-mailom v zákonnej lehote v súlade § 19 ods. 1 správneho poriadku nedoplnil o originál podpisu

a tiež ho neautorizoval v elektronickej podobe podľa osobitného predpisu, následkom čoho sa naň nahliada akoby nebolo vôbec podané.

5. Aj námietka ohľadom nepreskúmateľnosti napadnutých rozhodnutí bola podľa názoru správneho súdu nedôvodná, vzhľadom na to, že žalobca nekonkretizoval, ktoré zákonné náležitosti napadnuté rozhodnutia orgánov verejnej správy nespĺňajú, iba všeobecne tvrdil, že napadnuté rozhodnutia nemajú kvalitatívne a zákonné náležitosti na formu a obsah odôvodnenia rozhodnutia.

6. Pokiaľ žalobca v správnej žalobe namietal, že napadnuté rozhodnutia neobsahujú žiadne konkrétne zmierňovacie opatrenia, ale len uvedenie všeobecných právnych povinností, ktoré vyplývajú z právnych predpisov, správny súd uviedol, že táto námietka je v rozpore s obsahom výrokovej časti rozhodnutia orgánu verejnej správy prvého stupňa, ktorý navrhovateľovi zmeny navrhovanej činnosti uložil konkrétne zmierňujúce opatrenia, ktoré sú riadne vykonateľné. Žalobca ani neuviedol žiadnu argumentáciu, napríklad nekonkretizoval, ktoré konkrétne podmienky a z akého dôvodu nespĺňajú kritéria zmierňovacieho opatrenia, resp. prečo nie sú postačujúce.

7. K námietke žalobcu ohľadom nezvolania konzultácií tvrdiac, že verejnosť má na ich zvolanie počas celého konania nárok, a to s poukazom na znenie § 63 zákona EIA, z ktorého podľa žalobcu vyplýva, že konzultácie sa vykonávajú vtedy, ak o to verejnosť prejaví záujem, správny súd poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej zákon EIA nešpecifikuje formu a spôsob konzultácií, ktoré môžu byť uskutočnené písomnou alebo ústnou formou. Nejde len o ústne pojednávanie, ale zahŕňa aj písomné podania alebo verejnú anketu. Pokiaľ žalobca v správnom konaní netvrdil a nepreukázal konkrétne špecifické dôvody týkajúce sa povahy veci odôvodňujúce, že vykonanie konzultácie by prispelo k objasneniu veci, t. j. jasne definované dôvody, pre ktoré považoval vec za neobjasnenú a v akom rozsahu, nemožno orgánom verejnej správy vyčítať porušenie zákona nevykonaním konzultácií a ich nevykonanie nespôsobuje nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí.

8. K námietke, že orgány verejnej správy nereagovali na potrebu eurokonformného výkladu práva, ako aj na špecifickosť konaní s prvkom ochrany životného prostredia, správny súd uviedol, že v slovenskom právom systéme bola príslušná Smernica, ako aj jednotlivé ustanovenia Aarhurského dohovoru, transponované do zákona EIA a zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia v znení neskorších predpisov, a preto vnútroštátne právne predpisy aplikované v preskúmanej veci predstavujú vo svojej podstate práve výkon práva Európskej únie.

9. Žalobca ďalej v žalobe poukázal na množstvo rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky, a to bez toho, aby uviedol, v čom konkrétne sú závery v nich uvedené aplikovateľné na skutkové a právne okolnosti prejednávanej veci a ako tieto závery odôvodňujú nezákonnosť napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej správy. Preto správny súd vyhodnotil takéto poukázanie ako bezpredmetné, keďže správny súd nie je povinný a ani nesmie namiesto žalobcu identifikovať, ktoré závery v rozhodnutiach a akým spôsobom sú použiteľné v predmetnom prípade.

10. Správny súd následne poukázal na skutočnosť, že žalobca nevenoval dostatočnú pozornosť skutkovým a právnym okolnostiam konkrétnej veci, kedy uvádzal nesúvisiace formulácie a pomenovania občianskych združení z iných konaní.

11. V závere sa správny súd vyjadril k návrhu žalobcu na predloženie prejudiciálnej otázky správnym súdom, kde uviedol, že jeho návrh zamietol, nakoľko nezistil potrebu predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie.

II. Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

12. Proti rozsudku správneho súdu podal žalobca v procesnom postavení sťažovateľa (ďalej ako „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, v ktorej navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil správnenému súdu na ďalšie konanie.

13. Podľa názoru sťažovateľa správny súd rozhodol nezákonne, nesprávne, arbitrárne, predpojato a nezrozumiteľne. Sťažovateľ sa domnieva, že správny súd ho neuznal ako reprezentanta zainteresovanej verejnosti a teda osoby chrániacej verejný záujem ochrany životného prostredia. Podľa jeho názoru správny súd opakovane pochyboval o skutočnej motivácii sťažovateľa bez toho, aby skutkový základ svojej pochybnosti objasnil a riadne zdôvodnil a bez toho aby použil procesný postup podľa § 59 SSP. K tomu nedošlo a tým správny súd uznal správnu žalobu za zrozumiteľnú. Sťažovateľ následne tvrdil, že sudcovia správneho súdu podľahli politickej kampani exministra hospodárstva, ktorý útočí na sťažovateľa a rozsiahlo sa tejto problematike v kasačnej sťažnosti venoval.

14. Sťažovateľ ďalej v kasačnej sťažnosti tvrdil, že správny súd interpretoval jeho žalobu podľa § 177 ods. 1 a § 178 ods. 1 SSP (žaloba právnickej osoby), ktorá sleduje ochranu subjektívnych práv, a nie ako žalobu podľa § 177 ods. 2 SSP a § 178 ods. 3 SSP (žaloba zainteresovanej verejnosti), ktorá smeruje k ochrane verejných záujmov v oblasti životného prostredia.

15. Sťažovateľ následne namietal nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k použitiu, resp. nepoužitiu medzných hodnôt pri posudzovaní dôvodnosti záväzných podmienok a určenia vplyvov na jednotlivé časti životného prostredia a ich ochranu. Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov v § 11 a 12 ustanovuje, že územie nesmie byť zaťažované nad zákonom prípustnú mieru, ktorú určia osobitné právne predpisy. V administratívnom spise sa síce nachádza tvrdenie, že zámer nespôsobuje významné vplyvy, ale toto tvrdenie nie je podložené na celkovom zaťažení územia a vplyvoch na jednotlivé prahové hodnoty jednotlivých častí životného prostredia podľa osobitného predpisu. Tento nedostatok spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia, pričom správny súd túto skutočnosť nesprávne právne posúdil. Rozhodnutia správnych orgánov sú tak nedostatočne odôvodnené.

16. Správne orgány podľa názoru sťažovateľa neuplatnili vo svojich rozhodnutiach iný ako gramatický výklad práva, ktorý sám osebe, bez aplikácie ostatných spôsobov výkladov zákona, nesmeruje k budovaniu materiálneho právneho štátu.

17. Sťažovateľ následne v kasačnej sťažnosti namietal závery správneho súdu o tom, že podmienky, ktoré by mal prvostupňový orgán podľa § 29 ods. 13 zákona EIA v rozhodnutí uviesť, neboli posudzované v kontexte § 17 zákona o životnom prostredí. Tieto požiadavky správny súd podľa žalobcu zľahčoval rovnako ako zľahčoval obsah žaloby a dôslednosť pri postupe správnych orgánov. Tvrdil, že ak by správne orgány uviedli v preskúmaných rozhodnutiach úvahy takým spôsobom, ako ich predpokladajú právne predpisy, bola by možná aj vecná a konkrétnejšia argumentácia.

18. V ďalšej časti argumentácie sa sťažovateľ ohradil voči záveru napadnutého rozsudku odôvodňujúceho nevykonanie konzultácií podľa zákona o EIA. Tvrdil, že konzultácie sú samostatný inštitút, ktorý predstavuje dialóg medzi účastníkmi konania, preto nepostačuje, ak bol zachovaný postup vyjadrenia sa k podkladom rozhodnutia podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku. Poukazoval na čl. 6 - 8 smernice EIA, ktorá bola v plnom rozsahu prevzatá do § 66 zákona o EIA. Tvrdil, že formalistické vysporiadanie sa s pripomienkami nespĺňa účel Smernice EIA.

19. Sťažovateľ zároveň navrhol, aby sa kasačný súd obrátil na Súdny dvor Európskej únie s nasledujúcimi prejudiciálnymi otázkami:

„a. Či použitie § 42, § 177 ods. 2 a § 178 ods. 3 SSP je obligatórne na žalobcu, ktorý je zainteresovanou verejnosťou ako naplnenie povinnosti súdneho orgánu členského štátu Aarhuského dohovoru vyplývajúci z ustanovení čl. 3 ods. 4 v spojení s čl. 9 ods. 2 a ods. 3 Aarhuského dohovoru. Žalobca žiada, aby spolu s prejudiciálnou otázkou boli Súdnemu dvoru EÚ zaslané stanovky ZDS pre úplné posúdenie tejto otázky vo vzťahu konkrétne k žalobcovi v tejto konkrétnej žalobnej veci ako dôkaz preukazujúci, že žalobca sám svojimi stanovkami výslovne založil zmysel svojej existencie práve vykonávanie práce ekologického spolku podľa Aarhuského dohovoru.

b. Či judikát NSS SR Č. 6Svk/14/2021 nie je faktickým obchádzaním pôsobenia rozsudku Súdného dvora EÚ č. C-416/10 tým, že sa neúspechom sankcionuje ekologický spolok, ktorý len pôsobí podľa Aarhuského dohovoru a spolieha sa na právo Európskej únie a vykonateľnosť rozsudkov Súdného dvora EÚ lebo práve už takúto snahu považuje za neprípustnú činnosť zainteresovanej verejnosti, ktorú treba prostredníctvom neúspechu v žalobnej iniciatíve sankcionovať a teda efektívne nastaviť takú rozhodovaciu prax, ktorá nehľadí na pôsobenie rozsudku SDEÚ C-416/10 či už ako názor najvyššej súdnej autority EÚ ale ani nehľadí na jeho pôsobenie ako faktického výkladu práva EÚ. Iným slovom žalobca tvrdí, že spôsob akým správne súdy s ním zaobchádzajú je systémovým riešením správnych súdov, ako nerešpektovať názor Súdného dvora EÚ - tým, že znefunkční zainteresovanú verejnosť, ktorá sa na neho ako právny prameň systematicky odvoláva. Alebo inak - či nejde o interpretáciu vnútroštátneho práva spôsobom neuznávania ekologických spolkov v priamom rozpore s čl. 3 ods. 4 Aarhuského dohovoru v spojení s čl. 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru aj so špecifickým úmyslom a následkom systematického nerešpektovania rozhodnutia Súdného dvora EÚ č. C-416/10. Právnu vetou rozsudku SDEÚ C-416/10 je totiž „záujmy a práva verejnosti na ochrane životného prostredia majú (v prípade kolízie) prednosť pred vlastníckym právom a od neho odvodeným právom stavby“ ale aj právna veta „že prvoinštančný súd sa môže ale druhoinsčančný súd sa musí obrátiť s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor ohľadne výkladu práva EÚ“ ; jeho neutralizácia teda spočíva v tom, že štát neuznáva priamo spolky, ktoré sú nositeľom práv zainteresovanej verejnosti resp. neúspechom žaloby štát sankcionuje takéto spolky keď zjavnou štátnou politikou má byť preferencia stavebníkov a potlačenie činnosti ekologických spolkov; alternatívne spolky, ktoré sa snažia o vykonateľnosť uvedeného rozsudku

SDEÚ sú považované za zneužívačov práva, lebo sa snažia spôsobiť „škodu stavebníkom“ - a to tým, že od súdov žiadajú vykonateľnosť a zohľadnenie uvedeného rozsudku Súdneho dvora EÚ; či procesne že opakované žaloby smerujúce k tej istej prejudiciálnej otázke súd len z tohto dôvodu považuje za „bezobsažné“ a „bezúčelné“.

c. Či procesný postup podľa správneho poriadku vo vzťahu ku konzultáciám zabezpečuje podrobné dopredu známe pravidlá vyjadrovania k veci tak ako predpokladá čl. 6 ods. 5 Smernice o EIA.“

20. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

III. Konanie pred kasačným súdom

21. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v postavení kasačného súdu (ďalej len „kasačný súd“ alebo „najvyšší správny súd“) preskúmal rozsudok správneho súdu v rozsahu podanej kasačnej sťažnosti. Jeho právomoc a príslušnosť pre toto konanie a rozhodnutie je daná v § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení a § 11 písm. h) SSP.

22. Kasačný súd s ohľadom na § 455 SSP nepovažoval za potrebné nariadiť vo veci pojednávanie a rozhodol o kasačnej sťažnosti bez jeho nariadenia. Rozsudok bol vyhlásený verejne po oznámení dňa vyhlásenia v súlade s § 137 ods. 4 SSP.

23. So zreteľom na § 439 ods. 1, § 442 ods. 1, § 443 SSP kasačný súd skonštatoval, že podaná kasačná sťažnosť smeruje proti rozsudku, voči ktorému je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a včas.

24. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistili, že Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie rozhodnutím č. OU-MT-OSZP-2021/010517-012-No zo dňa 7.10.2021 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) podľa § 1 písm. c) a § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v spojení s § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon EIA“), rozhodol podľa § 29 zákona EIA, že zmena navrhovanej činnosti „Zariadenie na zber a zhodnocovanie odpadov Martin,“ ktorá sa bude realizovať v Žilinskom kraji, v okrese Martin, sa nebude posudzovať podľa zákona EIA. V súlade s § 29 ods. 13 zákona EIA určil podmienky pre eliminovanie a zmiernenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie špecifikované v bodoch 1. - 4. prvostupňového rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že sa nepredpokladajú také negatívne vplyvy, ktoré by mali za následok významné zhoršenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov v záujmovom území oproti existujúcemu stavu, ktoré by bolo potrebné ďalej posudzovať podľa zákona EIA.

25. Žalovaný rozhodnutím č. OU-ZA-OOP3-2022/006633-002 zo dňa 06.04.2022 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

26. Kasačný súd ohľadom opisu administratívneho konania odkazuje na odôvodnenie rozsudku správneho súdu.

IV. Právne predpisy a právne názory kasačného súdu

27. Podľa § 18 ods. 2 písm. d) zákona EIA, predmetom zisťovacieho konania musí byť každá zmena navrhovanej činnosti uvedenej v prílohe č. 8 časti B, ak ide o činnosť už posúdenú, povolenú, realizovanú alebo v štádiu realizácie.

28. Podľa § 24 ods. 1 zákona EIA, príslušný orgán informuje bezodkladne verejnosť v centrálnom informačnom systéme, prípadne aj na svojej úradnej tabuli o

a) tom, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena podlieha zisťovaciemu konaniu, posudzovaniu vplyvov na životné prostredie, konaniu podľa § 19 a o skutočnosti, že navrhovaná činnosť alebo jej zmena podlieha posudzovaniu vplyvov presahujúcich štátne hranice, ak ide o tento prípad,

b) svojej právomoci na vydanie rozhodnutia k navrhovanej činnosti alebo jej zmene v posudzovaní jej vplyvov a o povoľujúcom orgáne,

c) tom, že od povoľujúceho orgánu a príslušného orgánu možno získať informácie o navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ktorá je predmetom konania,

d) povoleniach potrebných na realizáciu navrhovanej činnosti alebo jej zmeny,

e) odbornom stanovisku podľa § 18 ods. 1 písm. g), informácii o navrhovanej činnosti alebo jej zmene podľa § 22, rozsahu hodnotenia podľa § 23, zámere a oznámení o zmene navrhovanej činnosti podľa § 29 a správe o hodnotení činnosti podľa § 31,

f) mieste a spôsobe, ktorým sa relevantné informácie v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sprístupnia verejnosti vrátane informácie o konaní verejného prerokovania,

g) podrobnostiach zabezpečenia účasti verejnosti v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vrátane informácií o príslušnom orgáne, ktorému možno zasielať pripomienky alebo otázky, a o podrobnostiach o lehote na zaslanie pripomienok alebo otázok,

h) praktických informáciách o prístupe k správne konaniu a súdne konaniu podľa tohto zákona, najmä o prístupe verejnosti k opravným prostriedkom pred správne orgánom a pred súdom,

i) iných informáciách dôležitých na vydanie záverečného stanoviska alebo povolenia.

29. Podľa § 24 ods. 2 zákona EIA, dotknutá verejnosť má postavenie účastníka v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti alebo jej zmene, ak uplatní postup podľa odseku 3 alebo ak jej účasť v konaní už nevyplýva z osobitného predpisu. Na odôvodnené písomné stanoviská a pripomienky podané v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, podľa tretej časti tohto zákona o ktorých už bolo rozhodnuté, sa nemusí prihladať v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti. Právo dotknutej verejnosti na priaznivé životné prostredie, ktorá prejavila záujem na navrhovanej činnosti alebo jej zmene postupom podľa odseku 3, môže byť povolením navrhovanej činnosti alebo jej zmeny alebo následnou realizáciou navrhovanej činnosti alebo jej zmeny priamo dotknuté.

30. Podľa § 24 ods. 3 zákona EIA, verejnosť prejaví záujem na konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podaním odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2. Na odôvodnené písomné stanoviská podané v konaní o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v rámci posudzovania jednej a tej istej navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, ktoré už boli uplatnené a s ktorými sa už príslušný orgán vysporiadal sa nemusí prihladať.

31. Podľa § 63 ods. 1 zákona EIA, príslušný orgán pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov alebo navrhovaných činností alebo ich zmien zabezpečí vykonanie konzultácií s povolujúcim orgánom alebo schvaľujúcim orgánom, rezortným orgánom, dotknutým orgánom, dotknutou obcou a dotknutou verejnosťou, ktorá má možnosť zúčastniť sa konzultácií počas celého procesu posudzovania vplyvov.

32. Podľa § 63 ods. 2 zákona EIA, obsahom konzultácií medzi navrhovateľom, obstarávateľom a ostatnými subjektmi procesu posudzovania vrátane verejnosti môžu byť najmä

a) doplňujúce informácie o strategickom dokumente a navrhovanej činnosti,

b) informácie o možných vplyvoch strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia,

c) vzájomné oboznámenie sa so stanoviskami,

d) doplnenie alebo upresnenie navrhovaných opatrení,

e) obsah a rozsah poprojektovej analýzy.

33. Podľa § 63 ods. 3 zákona EIA, konzultácie je možné vykonať ústnou formou alebo písomnou formou. Príslušný orgán uvedie výsledky konzultácií v záverečnom stanovisku podľa § 14 a 37.

34. Podľa § 64 zákona EIA, na konania podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správne konaní okrem:

a) konania podľa druhej a štvrtej časti zákona,

b) osobitosti konania podľa § 20 ods. 1 a 3,

c) upustenia od variantného riešenia podľa § 22 ods. 6,

d) určenia obcí, v ktorých bude zámer k nahliadnutiu podľa § 23 ods. 2,

e) určenia rozsahu hodnotenia a harmonogramu podľa § 30,

f) konfliktu záujmov podľa § 63a.

35. Najvyšší správny súd po vyhodnotení v kasačnej sťažnosti uplatnených dôvodov sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od zásadných záverov prijatých správne súdom vo veci samej, spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedenú v odôvodnení napadnutého rozsudku správneho súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát najvyššieho správneho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci správne súdom za správne a súladné so zákonom.

36. Kasačný súd v súvislosti s kasačnou sťažnosťou v prvom rade poukazuje na to, že kvalita kasačnej sťažnosti do značnej miery predurčuje obsah rozhodnutia kasačného súdu. Na jednej strane strohá a všeobecná kasačná argumentácia vedie k vybaveniu kasačnej sťažnosti iba v zodpovedajúcej, nízkej, miere detailov. Na strane druhej, rozsahovo hoci aj excesívna kasačná sťažnosť, ktorá je však obsahovo nesúrodá, nedostatočne argumentačne konkrétna, príp. naopak, vykazujúca vysokú mieru všeobecnosti a argumentačnej abstraktnosti, má za následok, že sa súd pri rozhodovaní o takejto kasačnej sťažnosti obmedzí na podstatu veci a s jednotlivými námietkami sa vysporiada prostým odkázaním na príslušnú pasáž odôvodnenia preskúmvaného rozhodnutia (k tomu pozri analogicky Rozsudky Najvyššieho správneho súdu českej republiky č. k. 1AS/132/2021-30 zo 15.07.2021, č. k.

1Afs/163/2021-52 z 12.10.2021 a č. k. 3Afs/284/2022-99 zo 14.04.2023). Bolo by v rozpore so zásadou procesnej ekonomie, ak by mal súd reagovať na každé jednotlivé tvrdenie sťažovateľa, obzvlášť pokiaľ už podstatu sťažovateľových námietok vysporiadala predchádzajúca súdna, príp. správna prieskumná inštancia a pokiaľ sťažovateľ nepredkladá argumentáciu tomuto názoru konkurujúcu.

37. Súčasne najvyšší správny súd pripomína, že v konaní o kasačnej sťažnosti vystupuje ako inštancia kasačná. Jeho úlohou teda nie je primárne preskúmať skutkové zistenia správnych orgánov a správnych súdov, ale podrobiť hodnoteniu ich právne posúdenie veci, a to v spojení s právnymi názormi správneho súdu.

38. Kasačná sťažnosť sťažovateľa je do podstatnej miery formulovaná vo všeobecnej rovine, pričom značná časť kasačnej sťažnosti nesmerovala adresne voči napadnutému rozsudku alebo preskúmaným rozhodnutiam orgánov verejnej správy, ale venovala sa všeobecne vzneseným námietkam voči činnosti konkrétnych orgánov a ich vrcholných predstaviteľov (nie však správnych orgánov konajúcich v predmetnej veci), pričom súvis týchto námietok s predmetnou vecou nebol sťažovateľom kvalifikovane špecifikovaný.

39. Sťažovateľ namietal, že: (a) správna žaloba nebola vyhodnotená ako žaloba zainteresovanej verejnosti a správny súd zamietol žalobu odkazujúc na všeobecnú formuláciu námietok bez toho, aby sťažovateľa vyzval na odstránenie väd žaloby, (b) správny súd nesprávne posúdil arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia, neurčenie východiskových hodnôt v preskúmaných rozhodnutiach, (c) prvostupňový orgán nevykonal konzultácie.

40. Sťažovateľ tvrdil, že jeho správna žaloba nebola vyhodnotená ako žaloba zainteresovanej verejnosti a že správny súd posúdil jeho žalobu podľa § 177 ods. 1 a § 178 ods. 1 SSP. Kasačný súd sa s uvedeným nestotožnil.

41. Z obsahu napadnutého rozsudku je zrejmé, že správny súd opakovane uvádzal, že sťažovateľ je zainteresovanou verejnosťou (k tomu pozri napr. bod 47. napadnutého rozsudku). Sťažovateľ navyše svoje tvrdenia o nesprávnom vyhodnutí jeho žalobnej legitímácie nepodoprel žiadnymi relevantnými skutočnosťami. Zo skutočnosti, že jeho námietkam nebolo vyhovené, nie je totiž možné vyvodiť, že by si správny súd nebol vedomý toho, že sa sťažovateľ identifikuje ako ekologická organizácia.

42. Pokiaľ sťažovateľ tvrdil, že ekologické organizácie nemajú hľadať chyby zámeru navrhovateľa, či identifikovať negatíva zámeru, ale len uviesť stanovisko, ktoré sa má pri vyhodnocovaní zväžiť, v správnom súdnom konaní je potrebné zohľadniť aj § 178 ods. 3 SSP. V zmysle uvedeného ustanovenia, je zainteresovaná verejnosť oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Inak povedané, ekologické organizácie síce v administratívnom konaní nepochybne môžu predkladať svoje návrhy a podnety, ktoré by mal podľa nich administratívny orgán zväžiť, ale na zrušenie právoplatného rozhodnutia vydanom v správnom konaní je potrebné už kvalifikovane preukázať konkrétne porušenie zákona, resp. verejného záujmu. Nemôže sa jednať o hypotetickú, príp. ničím nepodloženú všeobecnú úvahu, ktorá sa ani nevzťahuje na konkrétne skutkové a právne okolnosti tejto veci.

43. Správny súd je viazaný včas uplatnenými žalobnými námietkami (§ 182 SSP) a je úlohou žalobcu tieto v správnej žalobe dostatočným spôsobom vymedziť. Kasačný súd konštatuje, že uvedené východiská sú aplikovateľné tak pri žalobcovi so žalobnou legitímáciou podľa § 178 ods. 1 SSP, ako aj podľa § 178 ods. 3 SSP. Aj v prípade namietaného porušenia verejného záujmu v oblasti životného prostredia musí byť žaloba dostatočne konkrétna po skutkovej aj právnej stránke, nestačí len všeobecný nesúhlas s postupom správnych orgánov.

44. Správny súd tiež nebol v kontexte predmetnej veci povinný sťažovateľa vyzývať na formulovanie účinnej žalobnej argumentácie. Jeho správna žaloba totiž nepochybne žalobné dôvody obsahovala, preto táto nemala vady, ktoré by predpokladali aplikáciu postupu na odstránenie väd žaloby. Zo správnej žaloby bolo zrejmé, čoho sa sťažovateľ domáha, keď tento žiadal zrušenie napadnutého rozhodnutia, ako aj vymedzenie dôvodov, od ktorých túto svoju požiadavku sťažovateľ odvodzoval. Nie je však úlohou správneho súdu poskytovať jednému z účastníkov konania „právnu radu“ k tomu, akým spôsobom má upraviť alebo formulovať žalobné body (ak správna žaloba žalobné body obsahuje) tak, aby bolo jeho námietkam vyhovené. Takýto postup by bol v rozpore s viacerými ústavnoprávnymi aj procesnými zásadami, osobitne s princípom rovnosti účastníkov konania. Kasačný súd uvádza, že v danom prípade správny súd nemal manudukačnú povinnosť podľa ust. § 26 ods. 1 SSP.

45. Kasačný súd dodáva, že garanciou kvalifikovanej argumentácie v správnom súdnictve by malo byť už aj pravidlo obligatórneho právneho zastúpenia, ktoré sa uplatňuje aj v prípade žaloby podanej zainteresovanou verejnosťou.

46. Z vyššie uvedených dôvodov je predmetný okruh kasačných námietok nedôvodný.

47. Čo sa týka námietky sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení preskúmaných rozhodnutí, kasačný súd sa oboznámil s administratívnym spisom, prvostupňovým rozhodnutím a napadnutým rozhodnutím, pričom musí konštatovať, že neidentifikoval nepreskúmateľnosť založenú nedostatočným odôvodnením týchto rozhodnutí. V súvislosti s touto námietkou je potrebné dať do pozornosti, že do práva na spravodlivý proces zároveň nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a ani právo na to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi.

48. Kasačný súd sa stotožnil s konštatovaním správneho súdu o tom, že sťažovateľ jednak svoje žalobné námietky o nepreskúmateľnosti týchto rozhodnutí vzniesol vo všeobecnej rovine, keď neuvádzal, s ktorými konkrétnymi námietkami sa správne orgány mali vysporiadať inak, resp. nešpecifikoval nezákonnosť ich správnej úvahy v tomto kontexte. Napriek tomu správny súd, ako aj kasačný súd preskúmané rozhodnutia podrobili kontrole ich preskúmateľnosti. Kasačný súd konštatuje, že v preskúmaných rozhodnutiach boli pripomienky sťažovateľa v odôvodnení uvedené a zároveň aj to, ako sa v podstatnom s nimi správne orgány vysporiadali.

49. Vzhľadom na to, že sťažovateľ v kasačnej sťažnosti tiež naznačoval, že správny súd sa náležite a v súlade so zákonom nevysporiadal so všetkými podstatnými a pre vec relevantnými námietkami, túto námietku tiež kasačný súd preskúmal. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku podľa kasačného súdu dostatočne vyplývajú skutočnosti a právne dôvody, ktoré viedli správny súd k právnemu záveru o nedôvodnosti podanej žaloby, čo je v súlade s procesnými požiadavkami vyjadrenými v § 139 SSP.

50. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa skutočnosti, že v kontexte vád odôvodnenia nebolo prihlíadané na ustanovenia § 11 a § 12 zákona o životnom prostredí, poukazuje kasačný súd na rozsudok Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 6Svk/10/2024, z ktorého vyplýva: „K odkazu žalobcu na § 12 zákona č. 17/1992 Zb. najvyšší správny súd uvádza, že podobne ako pri § 11 zákona č. 17/1992 Zb., ide o všeobecné východiská..., ktoré rovnako ako aj § 17 a § 18 zákona č. 17/1992 Zb. vo svojej samotnej podstate v sebe zahŕňajú princíp únosnej záťaže, princíp uvážlivého hospodárenia s prírodnými zdrojmi, princíp prevencie, princíp obozretnosti, princíp minimalizácie zásahov do životného prostredia, princíp priamej zodpovednosti, princíp sanácie a obnovy. Tieto východiská je však nevyhnutné chápať v kontexte na konkrétnu realizovanú činnosť a jej možné dopady na stav životného prostredia. V tomto smere zásadnú úlohu plnia dotknuté orgány, ktoré sa v rámci svojej pôsobnosti vyjadrujú ku konkrétnemu zámeru a jeho možným dopadom na jednotlivé zložky životného prostredia, ktoré tieto orgány štátnej správy zastupujú a chránia.“

51. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia vo vzťahu k použitiu, resp. nepoužitiu medzných hodnôt pri posudzovaní dôvodnosti záväzných podmienok a určenia vplyvov na jednotlivé časti životného prostredia a ich ochranu, kasačný súd poukazuje na rozhodovaciu činnosť súdu pri obdobnej námietke, keď senát 2S dospel k záveru, že „Vzhľadom na skutočnosť, že medzné hodnoty vyplývajú priamo z osobitných predpisov a nie sú výsledkom výpočtu, správnej úvahy, dokazovania či iného postupu správneho orgánu v konaní, absencia uvedenia týchto medzných hodnôt v odôvodnení rozhodnutia nespôsobuje nezákonnosť rozhodnutia.“ (rozsudok Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 2Svk/14/2023 zo dňa 21.02.2025). V tu posudzovanej veci je podstatná tá skutočnosť, že sa preskúmané rozhodnutia týkajú zmeny navrhovanej činnosti Zariadenia na zber a zhodnocovanie odpadov Martin spočívajúcej v rozšírení druhov ostatných a nebezpečných odpadov, zvýšenie kapacity zariadenia na zber a zhodnocovanie odpadov v danej prevádzke, inštalovanie balíkového lisu na lisovanie papiera a plastov a kontajnerových nožníc na strihanie kovového šrotu. Areál navrhovanej činnosti je umiestnený na území mesta Martin, mimo zastavaného územia mesta, v priemyselnom parku, plochy sú spevnené a betónové a prístup do prevádzky je z jestvujúcej komunikácie. Nie je potrebné realizovať žiadne stavebné činnosti. Nádoby na nebezpečný odpad sú uložené tak, aby v prípade úniku látky bola táto zachytená do záchytnej nádrže.

52. Preto v kontexte predmetnej veci, absencia medzných hodnôt v žalobou napadnutých rozhodnutiach orgánov verejnej správy nespôsobuje ich nepreskúmateľnosť, resp. nezákonnosť, ktorá by mala viesť k vyhovneniu žalobe (k tomu pozri napr. aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - sp. zn. 10Sžo/81/2016 zo dňa 23. augusta 2017: „V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 103/2011, v zmysle ktorého je neúčelné a nehospodárne formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech ...“, príp. „Je neúčelné a nehospodárne formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za

takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania.“ (R 103/2011 - judikát odkazovaný vo vyššie citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky). Uvedené platí analogicky aj vo vzťahu k zainteresovanej verejnosti a verejnému záujmu, ktorý táto chráni na úseku životného prostredia.

53. Pokiaľ sťažovateľ uvádzal, že rozhodnutia správnych orgánov v predmetnej veci nevymedzili konkrétne podmienky, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyv na životné prostredie vo výrokovej časti prvostupňového správneho rozhodnutia i napriek tomu, že to zákon o EIA výslovne ukladá, vyhodnotil najvyšší správny súd túto námietku ako nedôvodnú, keď z obsahu prvostupňového správneho rozhodnutia je zrejmé, že takéto podmienky predmetné rozhodnutie obsahuje a tieto sú dostatočne určité. V tejto otázke sa kasačný súd stotožňuje s posúdením veci zo strany správneho súdu.

54. Čo sa týka nevykonania konzultácií podľa § 63 zákona EIA, s touto námietkou sa správny súd dostatočne vysporiadal v napadnutom rozsudku, pričom svoju argumentáciu podporil aj ustálenou rozhodovacou činnosťou kasačného súdu. Na toto posúdenie kasačný súd odkazuje a stotožňuje sa s ním. Osobitne zdôrazňuje odkaz na právne závery v rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR - sp. zn. 6Svk/42/2022, ktorý poukázal na to, že samotný článok 6 ods. 7 Aarhurského dohovoru predpokladá, že účasť verejnosti na rozhodnutiach o vymedzených činnostiach môže byť realizovaná nielen výlučne ústnymi konzultáciami, ale aj písomnou formou.

55. Kasačný súd tiež poukazuje na východiská uvedené v rozsudku tunajšieho súdu - sp. zn. 3Svk/4/2023 zo dňa 28. marca 2024, v ktorom sa uvádza, že „úvodné ustanovenia novely č. 2014/52/ EÚ smernice EIA konzultácie v zisťovacom konaní len odporúčajú ako „dobrý správny postup“. Vzhľadom na to, že zákon EIA a ani smernica EIA v zisťovacom konaní výslovne nepredpokladajú vykonanie konzultácií, ktoré sú až inštitútom posudzovania vplyvov na životné prostredie v prípade, že príslušný orgán tieto v zisťovacom konaní nevykoná, nemožno uvedené považovať za nezákonný postup. Konzultácie v zmysle § 63 zákona EIA sú v dispozícii konajúceho správneho orgánu, ktorý v konkrétnom prípade na základe správneho uváženia zväží vhodnosť ich vykonania.“ Uvedené závery z ústavnoprávneho hľadiska preskúmal aj ústavný súd (k tomu pozri aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky - sp. zn. II. ÚS 472/2024 zo dňa 3. októbra 2024).

56. S poukazom na vyššie uvedené, námietka sťažovateľa týkajúca sa nevykonania konzultácií, bola kasačným súdom vyhodnotená tiež ako nedôvodná.

57. K návrhu na predloženie prejudiciálnych otázok, ktorý návrh kasačný súd v súlade s § 100 ods. 1 písm. c) SSP posúdil aj ako návrh na prerušenie kasačného konania, najvyšší správny súd konštatuje, že sám nevzhladol potrebu predloženia žiadnej z troch sťažovateľom formulovaných prejudiciálnych otázok. Zo strany sťažovateľa navrhované prejudiciálne otázky neboli dostatočne konkrétne, keď sa týkali jeho tvrdení, že aplikačná prax v Slovenskej republike nevychádza z eurokonformného výkladu.

58. Prvá sťažovateľom formulovaná otázka nekorešponduje s tu prejednanou vecou, nakoľko predmetné ustanovenia SSP boli správnym súdom aplikované. Druhá sťažovateľom formulovaná otázka je skôr vyjadrením názoru sťažovateľa, ale kasačný súd v nej neidentifikoval konkrétny presah k aplikácii práva Európskej únie. Poukaz na uznesenie Najvyššieho správneho súdu SR - sp. zn. 6Svk/14/2021, ktorý v predmetnej veci správny súd ani neaplikoval (a vec meritórne prejednal), je tiež irelevantný. Vo vzťahu k ústnym konzultáciám sťažovateľ namietal „procesný postup podľa správneho poriadku“, čo nemožno považovať za dostatočne vymedzenú otázku na iniciovanie konania pred Súdnym dvorom Európskej únie. V otázke konzultácii kasačný súd poukazuje aj na právne závery a judikátorne východiská uvedené v predchádzajúcej časti tohto rozsudku.

59. Za týchto okolností kasačný súd dospel k záveru, že nie je daný dôvod na iniciovanie konania pred Súdnym dvorom Európskej únie v režime článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

60. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že námietky uvedené v kasačnej sťažnosti neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol

61. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Sťažovateľ v kasačnom konaní úspech nemal a žalovanému náhrada trov kasačného konania prislúcha len v prípadoch, ak to možno spravodlivo požadovať a po splnení zákonom stanovených podmienok len výnimočne (§ 168 SSP), ktoré okolnosti podľa obsahu súdneho spisu nenastali. Ďalším účastníkom konania trovy kasačného konania nevznikli, preto im ich kasačný súd v zmysle § 169 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP nepriznal. S ohľadom na uvedené, kasačný súd účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

62. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom kasačného súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 463 SSP a § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **n i e** je prípustný opravný prostriedok.